

ACC. N.R. M. 12312 : /.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Vallby
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/.

Trollasken.

Norr om landsvägen Simrishamn - Skillinge,
på Per Henrikssons ägor vid Grilovs Skjarna,
lag för en stor sten, som kallades Trolla-
skan. Julnatten stod stenen på psalre, och
trollet dansade under stenen.

I forna tider hade också nysstingarna
sitt hemvist där.

ACC. N:R. M. 12312:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Bolshögs kyrka och Bänningehus.

Bolshögs kyrka påtals ha blivit byggd av
sten, som blivit över när Bänningehus
byggdes.

ACC. N.R. M. 12312:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV3.

Bolshögs kyrka skulle byggas i Glimminge.

De sade, att Bolshögs kyrka skulle byggas
i Glimminge, där spruthuset för stod.
Där ligger nu Glimminge nya folkskola.
Men eftersom de höjde dit sten på dagarna
till kyrkbygget, höjde bollen om nästerna
stenen dit, där kyrkan nu ligger. Det var
en fingervisning, att kyrkan skulle byggas
på det nya stället.

ACC. N:R. M. 12312: 4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4,

Enatövbonden och Skimningekusherrn.

Berättarens fader hade ofta berättat följande:

Min morfars far, Erikoffer Nilsson i Enatöv, hade jämte andra arrendatörer varit samlade på Skimningekus i anledning av en äktja. Erikoffer Nilsson hade ett par mycket vackra hästar, som patronen högt talas om. Patronen frågade nu om han ville sälja hästarna, och vad de då skulle kosta. Morfars far svarade: 'Sackar som skyvart, för bockar och jag inte.' Han menade, att krusa och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 12312:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Gladsax
 Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

han inte. Då befallde patronen sin dräng
att grämma fram hästarna och rätta dem
in i stallen. Sedan sade han till mor-
fars far, att han kunde gå in och få
betaltning för hästarna. Det var ingen-
ting annat att göra. Han måste alltså
böcka.

ACC. N.R. M.12312:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Gladsax
 Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Jättarna på Glimmingehus och stenarna i
Västanbäcks ångar.

Längs Västanbäcks ångar ligger en massa stora stenar. När jättarna skulle bygga Glimmingehus, togo de stenar på Gråbo's Skärma och kastade dem i sina strumpeband mot Glimmingehus. Men en del stenar kommo inte fram. De ramlade ned i Västanbäcks ångar.

ACC. N:R. M. 12312:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Jättagäret.

Jättagäret var ett väldig stengärdesgård, som gick i rak linje från Skinningshus park upp till Bolshögs kyrka. Det var 6 alnar bredt och 3 alnar högt på sina ställen. Det togs bort för några år sedan.

ACC. N:R. M.1231218.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

"Jättakrogen", "Jättaväningen" och "Jättens grav."

Glimmingehus' ägor går in i en svinkel in i Västmanbäcks ägor vid Västmanbäck nr. 7. Området inom vinkeln är inte större än en liten gårdspåls (Se detaljritning ned bifogad utgjett på skalan!). Området inom vinkeln kallade folket "Jättaväningen", och några stycken kallades "Jättakrogen." På området låg ett stenrum.

En avbildar man, framf. hemäg. Jans Mårtensson i Västmanbäck nr. 7, hade för berättaren berättat, att Glimmingehus'

ACC. N.R. M.12312:9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV9.

arbetare under plogningsarbete där inne i
"jättavängen" brutit upp flisarna till en
hällkista. Platsen blev så kallad "jättens grav".

Berättaren tyder detta på följande sätt:

Arbetarna, som bröto upp flisarna hände
varken till Jens Holgersson eller att han var
begraven i Vallby kyrka. Men de måste ha
hört talas om att "jätten" byggde stenhuset.
När de nu bröto upp flisarna och sågo, att
det var en "begravning", var det klart för dem,
att någon måste vara begravd där. Och na-
turligtvis kunde det inte vara någon annan
än "jätten", som byggde stenhuset. Så kom
det talat upp att "jätten" låg i denna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M,12312:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV10.

"begravning." Man hade funnit "jätterns grav."

Västankäcks har ganska rak gräns med
Glimmingehus' ägor. Hur skall man då förklara,
~~den~~ att denna skarpa vinkel uppställt vid gräns-
dragningen?

Berättaren gör det på följande sätt:

Västankäcks äboar ville inte ha "jätterns be-
gravning" på sin mark. Och så blev området
biddelt Glimmingehus. Det måste ligga något
rädant under, ty det är ju mycket besvärligt både
för brukaren på Glimmingehus-sidan och på
Västankäcks-sidan att bruka jorden på grund
av denna spets.

(Nedskrivarens anmärkning: Berättaren har

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 12312: //

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

//

under sina funderingar förbisett, att denna gräns mellan Västankläcks och Skinnvingehus' ägor jämväl är sockengräns mellan Bolshögs och Vallby socknar. Sockengränsen var upprädd långt före det att "Jätkens grav" uppträdde. I Vallby, som till stora delar ägdes av Skinnvingehus, ha en hel mängd felaktigheter i fråga om lantmäteriförteckningar påvisats. Det kan ju vara en möjlighet, att man inte varit så noga med gränsdragningen i Bolshög heller. Skinnvingehus ägde ju jorden på båda sidor om gränsen. År 1767 be. ägde Skinnvinge gård i utsockne präste H. A. "Bolshögs s:n Werderbäck 1½ mtl.," och år 1713 skiftade Holger Mogensson Bo-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12312:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Glagsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

sencerantz ett fideikommiss åt sin hustru. Detta fi-
deikommiss bestod av åttiofem stögar, huvud-
sakligen i Bolshögs socken, som lägo under Skir-
vingebus. Fldre kartor kunna naturligtvis här
ge vittnes i ena eller andra riktningen. Den de-
taljritning som här bifogas är kopierad av
en ^{gammal} ~~gamla~~ ^{holländsk} ~~holländsk~~ ^{från 1600-talet} ~~holländsk~~ karta. Den andra detaljritningen,
i mindre skala, är hämtad från en gammal
symmetrisk ^{symmetrisk} ~~symmetrisk~~ karta, som fanns i berättar-
rens ägo. Varken skala eller årtal voro uttryckta.

En annan förklaring på den anmärksade
symmetriens, "jättarängen", uppkomst kan dock
fäntas. Om det var en häckad eller en annan
slags grav de plöjande Skirvingebus-arkarna

ACC. N:R.

Skåne

Upptecknat av: Curt Wallin

Järrestad

Adress: -----Glad sax

Bolshög

Berättat av: hem.äg. Martin Persson

1939

Född år 1877 i Bolshög

13

påträffade, är naturligtvis omöjligt att fastslå.
Trakten är dock rik på ättelhögar, och i närheten
av Blimmingebors skall ha funnits flera, nu
utjämnade kullar. Mycket troligt är, att det
fordoms legat en ättelborg på platsen. Detta be-
~~styg~~ stället har under tidernas lopp utjämnats,
och arbetarna ha påträffat några gravar eller
~~en gammal stenläggning~~ en annan grav i högens
närhet.

Att en hög legat där, kan möjligen be-
styckas av ett annat faktum. Vid en av upp-
tecknaren företagen undersökning av bygglaget
i Västerbotten har samma berättare, hembyg.
Martin Persson, påvisat rågångarna för byns

ACC. N.R. M.12312:14.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

fyra gamla skriften. I två gränser fick han uppgift på av sin fader — både fadern och farfadern hade mycket med byalaget att göra, och alla tre personerna, Martin Persson, fadern och farfadern är kända för skarpssinne och ha varit mycket intresserade av vad som är gammalt och fornt — och de andra gränserna har han genom egna undersökningar och iakttagelser lagit reda på. Han måste till föllo vittorda resultatet av dessa hans undersökningar. Se vidare Byalaget i Västmanbäck! Berättaren har påvisat en gräns, som utgår från Västmanbäcks by och rakt mot "Bygdestuebacken". I denna bäckes stutning mot byn synes ännu klart en av människohand

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 12312:15

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV15.

gjord upphöjning eller så. Forträcker man denna
linje ~~rakt~~ Västanbäcks by - Brydestuebornas
höjdstäckning rakt fram, kommer man just
till "Jättakrogen" och "Jättavängen." Har denna
riktning legits på måfå, när skiftesgränserna
upptogs? Salar inte mycket för, att där i
"Jättakrogen" legat något område, he. just en
gravhög, som fått tjäna som ändpunkt för
den ena skiftesgränsen? Utredas kan ju inte
nu längre, om namnet "Jätterns grav" fanns
redan innan arbetarna funno stenplacerna.
Det är emellertid mycket troligt, eftersom "Jätta-
vängen" och "Jättakrogen" är mycket gamla
namn.

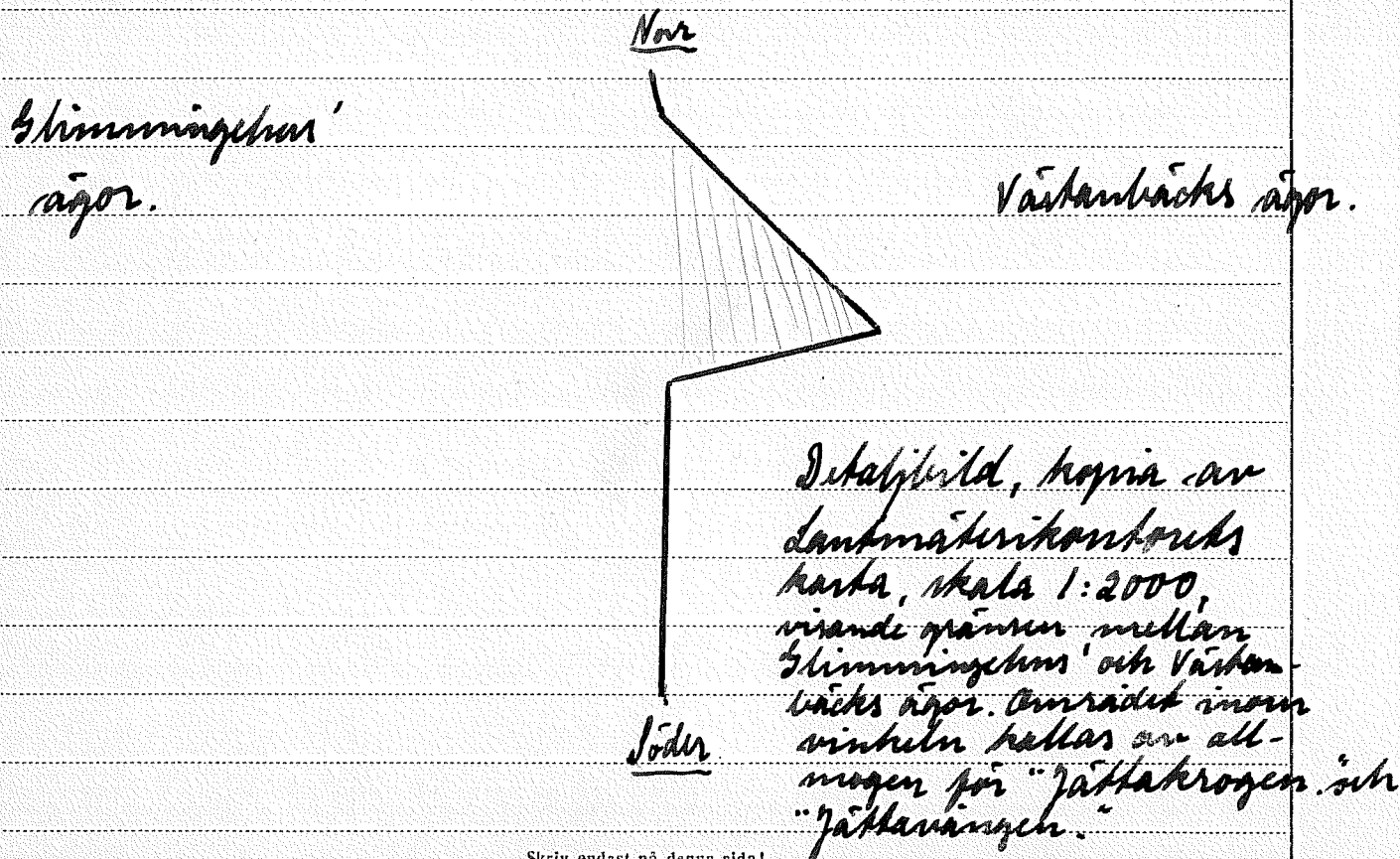
ACC. N:R. M. 12312 : 16.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

Skiss av "jättakrogen."

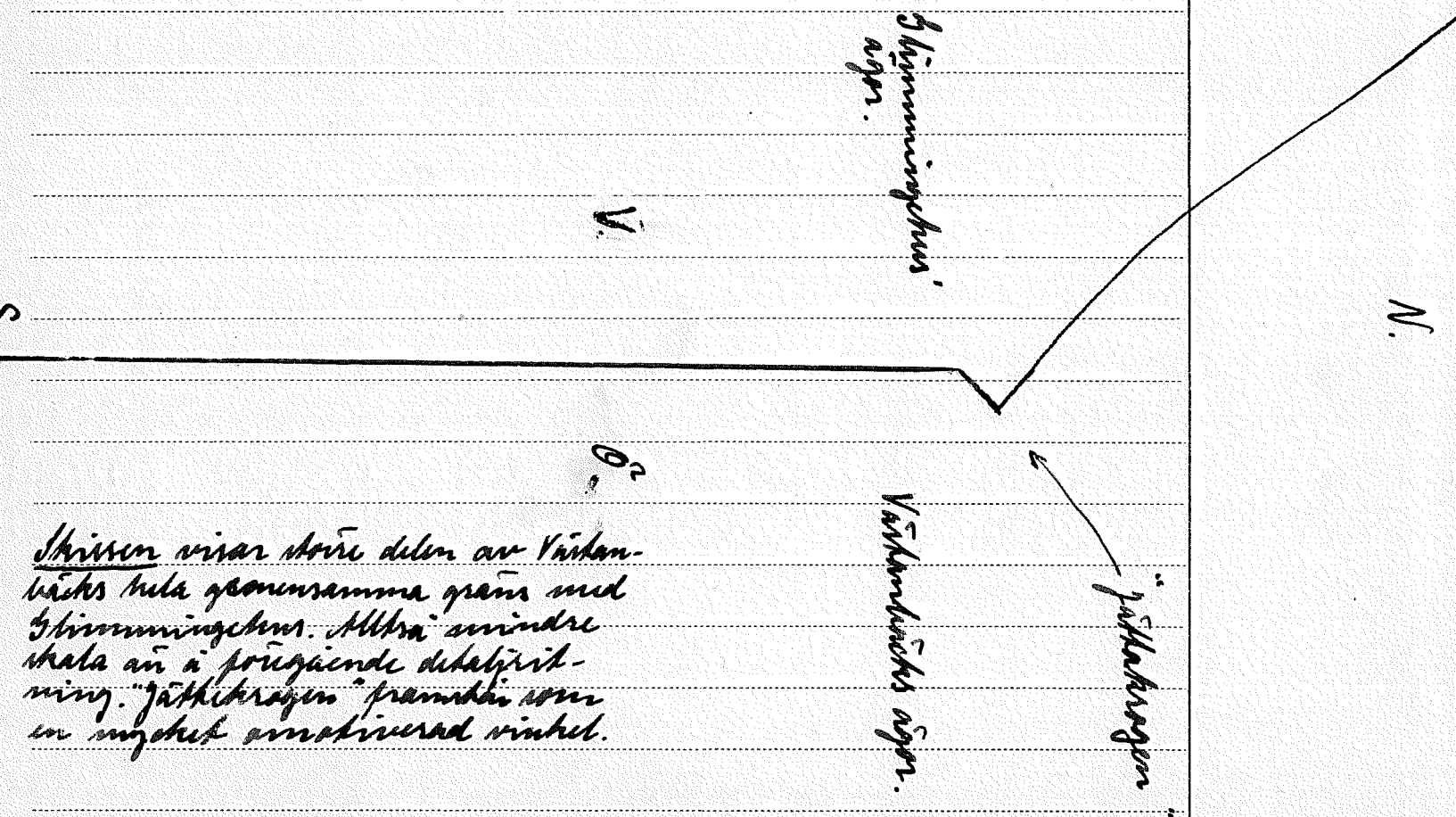
Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 12312:17,

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Gladsax
 Socken: Bolshög Berättat av: hem.äg. Martin Persson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bolshög

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

Skriv endast på denna sida!